

Svedoči prvi neposredni svedok zločina

Author: IWPR
ICTY

Sedmi i osmi dan

Četrdesetdevetogodišnji poljoprivrednik Agim Zećiri je bio prvi svedok protiv Slobodana Miloševića na njegovom suđenju za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti. Nedovršeno svedočanstvo gospodina Zećirija pokazuje s kojim teškoćama se suočavaju žrtve rata koje dolaze pred sud da bi svedočili protiv čoveka koga smatraju odgovornim za smrt svojih bližnjih, za vlastita stradanja i za materijalne gubitke.

Gospodin Zećiri, koji je postao invalid kao posledica rana zadobijenih u toku rata, se danas našao pred bivšim predsednikom koji je sada optužen da je planirao i sproveo rat koji je Zećiriju uništio život, koji je pokrajini oduzeo pravo na samoupravu i podvrgao njene stanovnike dugogodišnjoj policijskoj represiji. Zećiri je onda još morao da odgovara na pitanja koja mu je postavljao bivši predsednik njegove zemlje u izuzetno formalnom sudskom postupku, u kome on nije mogao da postavlja pitanja. Premda je ponašanje gospodina Zećirija pod tim uslovima bilo vredno divljenja i premda je gospodin Milošević profesionalno obavio unakrsno ispitivanje, nije iznenađujuća molba gospodina Zećirija da ga sud oslobodi obaveze da svoje svedočanstvo nastavi i sutradan. Gospodin Zećiri je došao u sudnicu drugog dana i zamolio da bude oslobođen.

Na pitanje sudije Meja, 'Da li se osećate dovoljno dobro da nastavite sa svojim svedočenjem?' odgovorio je: 'Ne. Uopšte mi nije dobro. Ja ne mogu o ovome da razgovaram. Imam svoje probleme i brige.' Kada ga je sudija pitao da li bi mogao da podnese još deset minuta ispitivanja, svedok je rekao: 'Ne. Molim Vas. Izvinite me. Molim.' Sudija Mej je na to naredio prekid unakrsnog ispitivanja.

Prethodnog dana je gospodin Zećiri svedočio o periodu od godine dana pre početka rata, kada je situacija na Kosovu postajala sve napetija. Policija je postavila barikade na glavnom putu koji je vodio u njegovo selo koje se na srpskom zove Celina. Jedinice Oslobođilačke vojske Kosova (UČK) su ponekad ulazile u selo i gde su im meštani davali odeću i hranu. Gospodin Zećiri je svedočio i o tome kako je policija pod pretnajma izvlačila novac od albanskih muškaraca koji nisu imali ili nisu hteli da im predaju oružje.

25. maja 1999, dan nakon početka NATO bombardovanja, jugoslavenska vojska je opkolila selo i počela paliti kuće jednu za drugom, što tužioci tvrde da je bio karakteristično za akcije vojske širom Kosova tokom 78 dana rata. Gospodin Zećiri je sa porodicom pobegao do obližnjeg potoka, ali su muškarci iz grupe ubrzo pobjegli u brda. Tamo je jedan njegov poznanik, Rom, pred njim poginuo od metka.

Nakon noći provedene u planini, gospodin Zećiri je stigao do sela Pisjak u kome je utočište našlo pet do šest hiljada ljudi iz drugih sela. Uskoro su vojska i policija opkolili i to selo i stanovništvo im se predalo. Muškarce su odvojili od žena i dece i prisilili ih da leže licem prema zemlji. Jednog mladića su odveli i ubili. Muškarac sa crnom skijaškom maskom na licu je šutnuo nogom u glavu gospodina Zećirija. Muškarcima je onda bilo naređeno da marširaju, pevajući srpske pesme i držeći tri prsta u vazduhu. Jedan Albanac koji nije mogao da govori je oboren udarcem automatske puške. Kolona je tokom višerasovnog marša prošla pored nekoliko zapaljenih sela.

Na kraju su ih stavili u kamione koji su ih prevezli do Zura, odakle su pešice išli do Kukeša u Albaniji. Gospodin Zećiri je posvedočio da su im na graničnom prelazu oduzeti lični dokumenti, premda je on uspeo da zadrži svoje jer je bio 'sav krvav.' Nekoliko sedmica je proveo u raznim bolnicama i nije znao ništa o članovima svoje porodice dok nije izašao iz bolnice. Rođak iz Nemačke ga je nazvao da mu kaže: 'Budi hrabar. Svi tvoji i svi moji su ubijeni.' Od osamnaest članova porodice Zećiri, preživelo je još samo jedan rođak. Najstariji ubijeni imao je 62 godine, a najmlađi godinu i po.

Nakon skoro godine dana, gospodin Zećiri se vratio u svoje selo i ustanovio da je 75 meštana bilo ubijeno. Većina kuća je spaljeno, premda je njegova ostala. Njegove dve krave su bile ubijene, a treća, kao i sva njegova privatna imovina,

bila je ukradena.

Tokom unakrsnog ispitivanja, gospodin Milošević je pokušao da navede svedoka da potvrdi da se vojska borila sa UČK u njegovom selu. Gospodin Zećiri je uporno odbijao da je UČK bila u blizini. Međutim, optuženi je uspeo da od svedoka dobije priznanje da zna za samo jedan slučaj kada je policija iznudila novac od seljaka u zamenu za oružje. Takođe je iznudio pojašnjenje od svedoka da policija 1998. godine nije postavila barikade na ulazima u selo, već kontrolne punkteve na kojima su ispitivali one koji su hteli da prođu.

Bio je najnje uspešan u pokušajima da navede svedoka da kaže da zna za slučajeve kada je UČK ubila srpskog policajca. Iznerviran, Milošević je pitao: 'Pa imate valjda televiziju u selu?', na šta je Zećiri odgovorio: 'Imamo, ali retko imamo struje.' Milošević nije popuštao: 'Ali ponekad ste gledali televiziju?' Ali je svedok odgovorio: 'Mene to nije interesovalo; interesuje me samo moja porodica.' Napokon, iznerviran, Milošević je pitao svedoka da li su imali televiziju u kući, na šta je ovaj odgovorio jednostavno: 'Ne.' Bilo je očigledno da gospodin Milošević nema saznanja o tome kako žive ljudi u 'njegovoj' južnoj pokrajini.

Na osnovu najave tužilaštva I uvodne reći, čini se da će serija preživelih svedoka dati slična svedočanstva o tome kako su bili prisiljeni da napuste svoje domove i svoju domovinu i izbegnu u Albaniju, Makedoniju i u druge zemlje dok je njihova imovina uništena kako ne bi imali gde da se vrate. Cilj tužilaštva je da dokaže da je u pitanju bila visoko organizovana i koordinisana kampanja širom Kosova. Ovaj proces, koji je počeo odmah nakon početka NATO bombardovanja, mogao je biti sproveden samo uz odobrenje najvišeg političkog vrha, tj. Predsednika Savezne Republike Jugoslavije.

Location: Balkans
Macedonia
Serbia
Kosovo

Focus: Coalition for International Justice (CIJ) Trial Reports Archive (Bos-Hrv-Srp)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedoci-prvi-neposredni-svedok-zlocina>